

LØSNINGSFORSLAG – Test deg selv – ENTREPRENØRSKAP

Læreboka side 40	1
------------------------	---

Læreboka side 40**1 Hva er en gruppe?**

En *gruppe* består av to eller flere personer som kommuniserer og/eller gjør noe sammen, og som oppfatter seg som en gruppe. Vi er med i ulike grupper både privat og på arbeid.

2 Hva er en norm?

En *norm* er en regel for atferd som har utviklet seg over tid, og som er forankret i de verdiene et samfunn bygger på. På skolen og arbeidsplassen utvikler det seg gjerne regler for skikk og bruk eller normer. Det er uformelle regler som gjelder det daglige samarbeidet for eksempel i skolesamfunnet.

Vi skiller mellom uformelle normer og formelle normer. *Uformelle normer* er uskrevne regler som sier hva som er skikk og bruk og rett og galt. Reglene har nære bånd til kultur og religion. Regler for skikk og bruk sier hvordan vi skal oppføre oss i hverdag og fest. Moralreglene sier hva vi bør gjøre – om en *handling* er moralsk eller umoralsk. Tyveri, utroskap og løgn er forkastelig i de fleste kulturer.

Formelle normer er lovregler som kan gi rettigheter og plikter, forbud og påbud. En 15-åring har rett til å velge utdanning, du kan kreve en skriftlig arbeidsavtale, og ungdom over 15 år kan bruke penger de har tjent selv. I et arbeidsforhold har du arbeidsplikt. Lovregler skiller seg fra uformelle normer ved at samfunnet kan bruke makt for å få folk til å følge dem.

3 Hva er en sanksjon?

Sanksjoner er reaksjoner på brudd med gjeldende normer. Vi kan tilpasse oss normene eller la være. I begge tilfeller blir vi møtt av reaksjoner fra omgivelsene. Ros forsterker positiv atferd, mens ris skal korrigere uønsket atferd. Siden trusselen om ris og løfte om ros styrer atferden vår, kaller vi det sosial kontroll.

4 Hva vil det si å «bryte isen»?

I en gruppe der medlemmene ikke kjenner hverandre, vil det være en sosial spenning. Derfor er medlemmene både tilbakeholdne og forsiktige overfor hverandre. Lederen i en gruppe må raskt «bryte isen» for å redusere spenningsnivået og få medlemmene til å slappe av.

5 Hva vil det si å være sosialisert?

Vi er sosialisert når vi er i stand til å tilpasse oss verdier, normer og ferdigheter som er nødvendig for å kunne fungere i et samfunn. Fra dag én har vi alle med små steg lært å samhandle og erfare hva som er akseptabel oppførsel, tilpasset oss kravene, funnet oss til rette og blitt en del av samfunnet. En slik tilpasning pågår hele livet. Vi sier at når hverdagsnormene er en del av oss, er de *internalisert*. Det betyr ikke blind lydighet, men at sosialiseringen også skal gi rom for refleksjon, mestring og egenutvikling. Personlig identitet blir skapt gjennom sosialisering, egne erfaringer og andres reaksjoner.

6 Nevn de fire fasene i en arbeidsgruppe.

De fire fasene i en arbeidsgruppe må gjennom er igangsettingsfasen, konfliktfasen, fellesskapsfasen og problemløsningsfasen.

7 Hva kjennetegner en god arbeidsgruppe?

Her er noen kjennetegn på gode arbeidsgrupper:

Alle eller de fleste godtar oppgaven og opplever den som spennende og gruppen har den faglige og sosiale kompetansen som skal til. Gruppen bruker tid på å drøfte oppgaven og det er en uformell og positiv atmosfære som gjør at alle synspunktene kommer fram. Alle lytter og gir hverandre oppmerksomhet og anerkjennelse. Konstruktiv kritikk forekommer og lederen gir rom for at andre også kan fylle lederrollen. Gruppen er selvkritisk overfor sin egen måte å arbeide på og de vurderer med jevne mellomrom hvordan effektiviteten og samspillet kan forbedres.

8 Hvordan kan en utvikle arbeidsgrupper?

Disse momentene er viktige når en skal utvikle gode arbeidsgrupper:

Målene må være klare – arbeidsgruppen må vite hva den skal gjøre.

Det må være gode arbeidsrutiner – gruppen må bli enig om hvordan den skal jobbe m.v.

Alle med være med – Ingen skal dominere arbeidet – alle må ta ansvar og bidra.

Viktig at alle synspunktene kommer fram – unngå at noen bare «jatter med»

Varier arbeidsmåtene – en må vurdere arbeidsmetodene jevnlig